

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

1 (4)

Datum
2025-06-19

Diarienummer
4559-2025

2025-06-27 Rättelse enligt
36§ Förvaltningslagen.
2025-06-27

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av ny förordning om invasiva främmande arter

Er beteckning: KN2025/01024

Länsstyrelsen Västerbotten (länsstyrelsen) har beretts tillfälle att yttra sig över förslaget till en ny förordning om invasiva främmande arter.

Övergripande synpunkter

- Länsstyrelsen Västerbotten tillstyrker behovet av en ny förordning om invasiva främmande arter
- Länsstyrelsen tillstyrker införandet av en nationell förteckning men håller inte med om att befintliga ekonomiska ramar räcker för att hantera de utökade arbetsuppgifterna (oavsett om undantaget i 3 kap 5 § bibehålls). Länsstyrelserna har vid upprepade tillfällen påpekat behovet av ökade resurser även utan tillägg av nationella arter.
- Länsstyrelsen avstyrker förslaget att endast statlig myndighet, kommun eller region som äger eller innehar särskild rätt till fastighet ska omfattas av förbudet i 3 kap. 1 § 8 när det kommer till befintliga bestånd och förekomster. Arterna förekommer i stor omfattning på privat mark och företagsfastigheter och kommer enligt förslaget att tillåtas sprida sig till nya fastigheter samt återkolonisera områden där bekämpningsåtgärder har utförts. Förutom att begränsning och/eller utrotning på annan mark avsevärt försvåras, gör det bekämpningsåtgärderna ekonomiskt ineffektiva.
- Länsstyrelsen saknar en ekologisk konsekvensanalys av de föreslagna undantagen i 3 kap. Invasiva främmande arter är idag det fjärde största hotet mot biologisk mångfald och

promemorian i sin helhet skulle innebära en mycket stor negativ framtida påverkan på den biologiska mångfalden. Den medför att möjlighet till effektiv bekämpning av invasiva främmande arter undermineras och spridningen tillåts fortsätta.

Synpunkter på författningsförslag: Förslag till förordning om invasiva främmande arter

Kap 3 Förbud, undantag och tillstånd

Förbud för arter på den nationella listan

- **1 § - förbuden**

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att det, i jämförelse med skrivelserna i EU-förordningen, gjorts en uppdelning i punkterna om förbuden att "odlas" och att "tillåtas växa". Skillnaden på dessa kan uppfattas som otydlig och vägledning eller förtydliganden kommer att behövas vad som faktiskt är skillnaden mellan de två punkterna.

Länsstyrelsen ser även praktiska tillämpningsproblem gällande definitionen av "*befintligt bestånd*". Är befintliga bestånd endast förekomster som har blivit inrapporterade före förordningen träder i laga kraft. Om bestånd som bli inrapporterat efter detta – ska de betraktas som nya bestånd och då faller in under 1 § 7, dvs odlade? Vi kommer i praktiken att sakna förutsättningar att kunna utreda vilka bestånd som fanns när förordningen trädde i kraft och vilka som etablerats senare, vare sig det skett genom aktiv plantering eller att beståndet uppkommit oavsiktligt.

Generella undantag för arter på den nationella förteckningen

- **4 § - kommersiella lager**

Länsstyrelsen avstyrker att föreslagna arter i kommersiella lager ska undantas från förbudet i punkt 5 och 6, det vill säga tillhandahållas på marknaden, förmedlas, överlåtas eller användas. Det blir problematiskt att sälja arterna eftersom de inte går att hantera i nästa led enligt föreslagna förbud. Exempelvis får de inte överlåtas, användas, odlas eller transporteras till annan plats än till anläggning i samband med utrotning. Växter från kommersiella lager borde sannolikt vid

plantering räknas som nyetablerade bestånd/förekomster och då skulle de inte heller vara tillåtna enligt 1 § 8.

Om syftet är att den som innehar ett kommersiellt lager i syfte att sälja arterna ska kunna göra sig av med dessa till annat land eller till någon med tillstånd enligt 3 kap. 11 § behöver detta förtydligas exempelvis genom att lägga till en fjärde punkt i förutsättningarna: 4. arten får endast säljas/förmedlas till land där den inte omfattas av lagstiftning eller till innehavare av tillstånd enligt 3 kap. 11 §.

Länsstyrelsen föreslår istället att det bör erbjudas ett statligt avvecklingsstöd för de aktörer som ännu håller kommersiella lager för att stoppa handeln med dessa arter.

- **5 § - undantag för privatpersoner och företag**

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att endast statlig myndighet, kommun eller region som äger eller innehar särskild rätt till fastighet ska omfattas av förbudet i 3 kap. 1 § 8 när det kommer till befintliga bestånd och förekomster i den nationella förteckningen.

Om undantagna fastigheter fråntas bekämpningsplikt är sannolikheten stor att invasiva främmande arter sprids till angränsande marker, såväl privatägda som offentligt ägd mark, både till nya platser och platser där bekämpning redan utförts. Bekämpningsarbetet kommer i många fall omöjliggöras för såväl myndigheter som kommuner och region. Särskilt kommuner och Trafikverket kommer att få ett nästintill omöjligt uppdrag att utrota/begränsa spridningen eftersom de ofta är stora fastighetsägare som också angränsar till många privatägda fastigheter.

Det är oklart hur fastighetsägare kan tillåtas ha invasiva främmande arter som reproducerar sig men fortfarande omfattas av förbuden i 3 kap 1 § 7 och 9 att "avsiktligt odlas och släppas ut i miljön". Det är också oklart om det är avsiktligt spridande ut i miljön när arter sprider sig av sig självt, exempelvis med frön och rotskott.

Länsstyrelsen ser även en stor fördel i att alla arter på den nationella förteckningen berörs av samma regelverk som arterna på EU-s förteckning. Länsstyrelsen konstaterar att förslaget

riskerar att leda till stor förvirring om vilka regler som gäller för vilka arter, och vilka fastighetsägare som berörs av vilka regler.

Kap 4 Åtgärder mot invasiva främmande arter

2 § Utrotningsåtgärder

Vi önskar ett förtydligande om Länsstyrelsens möjlighet att fatta beslut om utrotningsåtgärder enligt 4 kap. 2 §. Enligt undantaget i 3 kap 5 § tillåts arter på den nationella förteckningen att växa på privata fastigheter. Kan Länsstyrelsen då fatta beslut om utrotnings- eller hanteringsåtgärder på privata fastigheter trots att arten egentligen är tillåtliga att växa där?

Vi anser även att Länsstyrelsen ska besluta om utrotningsåtgärder även för arter upptagna på nationella förteckningen och som inte omfattas av hanteringsprogram. Det ger en ökad tydlighet rörande lagstiftningen och kommer resultera i effektivare utrotningsarbete.

Synpunkter på författningsförslag: 1. 2 Förslag till förordning om ändring i avfallsförordningen

3 kap. 1 c §²

Länsstyrelsen önskar ett förtydligande vad den nya lydelsen ”Bioavfall som innehåller vissa invasiva främmande arter ska förbrännas eller behandlas på...”

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Västerbottens län Heléne Hellmark Knutsson med naturvårdshandläggare Linda Backlund som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

gabriella.modin@regeringskansliet.se